

Prekenverkstedet

Den Norske Israelsmisjon

<http://www.israelsmisjonen.no/ressurser/materiell/prekenverksted>

18. søndag i treenighetstiden – 18. september 2016

Prekentekest: Sal 38,10-16

Lesetekst I: 1 John 4,11-16

Lesetekst II: Mark 1,40-45

Klagesalme med håp

Salmenes bok

Denne søndagens prekentekest er hentet fra Det gamle testamente, fra Salmenes bok. Salmenes bok er kirkens eldste sangbok og bønnebok. Den er bærer av en tusen år lang tradisjon som strekker seg helt tilbake til kong Davids tid. En salme kan uttrykke dyp klage og glad lovsang, men også inderlig bønn og takk.

Salmenes bok i Bibelen er delt inn i fem deler, noe som nok skal tilsvare de fem Mosebøkene i Torahren. Salme 38 inngår i den første avdelingen av salmer som inneholder Salme 1-41.

Salme 38 er en inderlig bønn om hjelp fra en alvorlig og smertefull sykdom. Salmen har vært i bruk i kristen tradisjon som en av sju spesielle botssalmer (Sal 6; 32; 51; 102; 130; 143). Salmen har 22 vers, likt med det hebraiske alfabetet.

Våre sukk er ikke skjult for Gud

Livet kan noen ganger føre oss mennesker inn i vanskelige og håpløse situasjoner. Noen ganger er det selvforskyldt, andre ganger er det pådyttet oss utenfra. Situasjonen kan være så uoversiktlig og sammensatt at vi ikke en gang vet hvordan vi skal be eller hva vi skal be om. Da kan det være godt å kunne «låne ord», som f.eks. fra Salmenes bok.

En tredjedel av Salmenes bok er såkalte Klagesalmer. De sier oss noe veldig sant om livet. Vi har lov til å øse ut vår sorg og frustrasjon, våre sukk, for Guds ansikt. Det har mennesker gjort til alle tider. Vi mennesker kan ha kommet til dette vanskelig punktet i livet fra vidt forskjellige veier, men vårt skrik i nøden er like eksistensielt. Salmenes bok beskriver levende mennesker som ber til en levende Gud.

Salmisten i denne søndagens tekst utøser sin klage. Han både sukker og jamrer seg, både over sin egen tilstand og over venners og families likegyldighet. Men han har likevel ikke mistet motet. Han venter på Gud. Han er sikker på at Gud igjen vil vende hans sorg til glede. Like sikkert som de tørre wadiene i Negev hver vinter blir fylt opp igjen med vann, like sikkert er det at våre sukk ikke er skjult for Gud.

Med Gud er aldri en situasjon håpløs, selv om den menneskelig sett kan se slik ut. Med Gud er det alltid fremtid og håp. Gud kan vende vår skjebne som «bekkene i Negev». Den boka i Bibelen som kanskje sterkest uttrykker et menneskets kamp med Gud og med sine venner, er Jobs bok. Men Job fikk til slutt dobbelt så mye igjen, står det i det siste kapittelet av Jobs bok (Job 42). Vi mennesker ser stykkevis og delt, Gud ser hele bildet. Noen ganger er de mørke fargene også nødvendige i vår livsvev. Og Skriften selv forsikrer oss om at «alt tjener til det gode for dem som elsker Gud» (Rom 8,28).

Kjærligheten dekker overvåre synder

Den første leseteksten denne søndagen er hentet fra første Johannesbrev. Den beskriver en kjærlighet som er altoverstigende og altomfattende. En kjærlighet som bare kan ha sitt opphav i Gud. Men «om Gud har elsket oss slik, da er vi også skyldige til å elske hverandre» (1 Joh 4,11). Vi er skyldige å gi litt tilbake til våre medmennesker, av all den kjærligheten vi selv har mottatt fra vår skaper og opprettholder. Alle gjør vi galt, alle går vi oss vill og tar feil av veien i blant, men Han som har skapt oss til fellesskap med seg, venter tålmodig til vi finner igjen «vår første kjærlighet».

Den guddommelige kjærligheten har den vidunderlig egenskapen at den dekker over våre feil og mangler. På samme måte burde da også vi prøve å vise kjærlighet og overbærenhet med våre medmennesker. Vi mennesker er sammen underveis en kort tid i livet for å lære å elske. Det er det vi er skapt til. Skriften sier: «Kle dere i kjærlighet, som er båndet som binder sammen og gjør fullkommen» (Kol 3,14). Noen ganger kan en kjærlig handling ha større virkning enn krass kritikk, selv om lov er lov og synd er synd. Men som det så vakkert er sagt:

*«Alt som lever er underlagt
kjærlighetens gjenskapermakt –
bliver den bare prøvet».*

De som «rykker inn»

Den andre leseteksten fra Mark 1,40-45 forteller om en spedalsk som ble helbredet av Jesus. I det gamle Israel var ofte sykdom og synd to sider av samme sak. Særlig spedalskhet ble betraktet som «Guds straffedom». Om et menneske led av spedalskhet, ble han eller hun betraktet som rituelt urene. De var utestengt fra alt religiøst fellesskap, noe som også innebar utestengelse fra templet og tempelområdet i Jerusalem. Sykdommen ble for disse menneskene til en dobbelt forbannelse.

Jesus rører ved den spedalske og gjør ham frisk. Han setter ham fri. Han kan igjen gå til templet og delta i det religiøse fellesskapet. Jesus viser her i begynnelsen av Markus-evangeliet et tegn på det kommende Gudsriket, et rike som vil åpne sine grenser for alle.

De gode nyhetene handler om at alle har muligheten til «å rykke inn». Stengslene er borte, muren er revet ned. Vi er alle «rene». Her er ikke lenger forskjell på «mann og kvinne, slave eller fri, jøde eller greker». Vi er alle «gode nok»! Vår oppgave er å gjøre «døren høy» og «porten vid» for alle som vil komme for å høre det glade budskap. Og det er i sannhet en stor og god nyhet for hele menneskeheten. Budskapet fra Mesteren får alle som trodde at de ikke var gode nok eller bra nok, til «å rykke inn». Tollere og syndere, kvinner og barn, syke og svake, alle som av en eller annen grunn var «røket ut» får nå innbydelsen «til å rykke inn», til å bli en del av et fargerikt fellesskap. Da er Guds rike er nært. Da kan vi høre Messias' fottrinn.

Elisabeth Eriksen Levy

Leder Caspari Center Jerusalem. Bibeloversetter GT.

elevy@caspari.com